

Klasa:
Urbroj:

Zagreb,

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Zastupničko pitanje Nikole Grmoje, u vezi s klimatskim promjenama i drugim ugrozama okoliša
- odgovor Vlade

Zastupnik u Hrvatskome saboru, Nikola Grmoja, postavio je, sukladno s člancima 132., 133., 134. i 135. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), zastupničko pitanje u vezi s klimatskim promjenama i drugim ugrozama okoliša.

Na navedeno zastupničko pitanje Vlada Republike Hrvatske, daje sljedeći odgovor:

STRATEGIJA NACIONALNE SIGURNOSTI REPUBLIKE HRVATSKE

Strategija nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 73/17) ishodišni je strateški dokument kojim se određuju politike i instrumenti za ostvarivanje vizije i nacionalnih interesa te postizanje sigurnosnih uvjeta koji će omogućiti uravnotežen i kontinuiran razvoj države i društva.

Među ostalim, Strategijom nacionalne sigurnosti utvrđeno je da će se zajedničkim djelovanjem tijela državne uprave i lokalne i područne (regionalne) samouprave te gospodarskih subjekata ostvarivati ravnoteža između zahtjeva za poboljšanjem kakvoće življenja, gospodarske i socijalne dobrobiti i zahtjeva za očuvanjem okoliša kao prirodnog dobra te da će se razvijati mjere i postupci za jačanje otpornosti Republike Hrvatske na klimatske promjene.

Unaprjeđivat će se pravna regulativa i provoditi mjere koje će omogućiti integraciju načela održivog razvoja u stvaranju i provedbi javnih politika i projekata, odnosno donošenje strateških, razvojnih i investicijskih odluka koje utječu na okoliš, a pri tomu će se uzeti u obzir i klimatske promjene kako bi se jačala otpornost na njih.

U Strategiji nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske, klimatske promjene su istaknute kao višestruka prijetnja po okoliš s potencijalom ugrozom gospodarskog razvoja,

sigurnost društva i njegovog održivog razvoja. U kontekstu postizanja cilja B. Dobrobit i prosperitet građana „Ekološka Hrvatska i razvoj snažnoga i održivoga gospodarstva“ navodi se da će se razvijati mjere i postupci za jačanje otpornosti Republike Hrvatske na klimatske promjene.

STRATEGIJA PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA ZA RAZDOBLJE 2040. S POGLEDOM NA 2070.

Uzimajući u obzir nužno preventivno djelovanje radi jačanja otpornosti na klimatske promjene, Zakonom o zaštiti zraka (Narodne novine, br. 130/11, 47/14 i 61/17) propisana je obveza donošenja Strategije prilagodbe klimatskim promjenama za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu i Akcijskih planova za petogodišnja razdoblja. Ovime se želi na cjelovit način analizirati intenzitet klimatskih promjena koje se očekuju u Republici Hrvatskoj, na što će one utjecati, odrediti stupanj ranjivosti i što pojedini sektori prioritetno moraju poduzeti kako bi tu ranjivost smanjili.

Statistike govore da Republika Hrvatska već sada spada u skupinu od tri države članice Europske unije s najvećim udjelom šteta od ekstremnih vremenskih i klimatskih događaja u odnosu na bruto domaći proizvod (BDP). Iz navedenog proizlazi da su nužne žurne mjere koje će djelovati na smanjenju ranjivosti društva u cjelini, uzimajući u obzir očekivane klimatske promjene za Republiku Hrvatsku do kraja stoljeća.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike je središnje tijelo državne uprave u čijoj je nadležnosti koordinacija politike vezane uz klimatske promjene te koordinira izradu Strategije prilagodbe klimatskim promjenama i Akcijskog plana. Nacrti ovih dokumenata su izrađeni u projektu sufinanciranom iz europskih fondova (Transition Facility/Prijelazni instrument) koji je trajao od svibnja 2016. godine do studenog 2017. godine. Tijekom trajanja projekta su izrađene mnoge analize koje su poslužile kao podloga pri izradi Strategije prilagodbe klimatskim promjenama:

- provedeno je klimatsko modeliranje na superračunalu VELEbit, nabavljenom ciljano za potrebe ovoga projekta – modeliranje je izvršeno prema scenarijima Međuvladinog panela o promjeni klime (IPCC) RCP4.5 (koji predviđa smanjenje rasta emisija stakleničkih plinova) i RCP8.5 (koji predviđa dalji rast emisija stakleničkih plinova do kraja stoljeća). Dobivene su informacije o promjeni klime do kraja 21. stoljeća u Republici Hrvatskoj (pri izradi Strategije su korišteni podaci za razdoblja 2011.– 2040. i 2041.– 2070.). Modeliranje je provedeno u suradnji s Državnim hidrometeorološkim zavodom (u daljnjem tekstu: DHMZ) koji je središnja institucija nadležna za klimatsko modeliranje. Podaci će biti javno dostupni za preuzimanje svim zainteresiranima.
- slijedom rezultata klimatskog modeliranja izrađena je analiza utjecaja klimatskih promjena na pojedine sektore i njihova ranjivost na klimatske promjene
- temeljem identificiranih rizika predložen je set mjera za svaki od deset sektora tj. tematskih područja, a mjere su rangirane po važnosti korištenjem multikriterijske analize
- izrađena je prvo Radna verzija Strategije (Zelena knjiga) te je raspravljena s relevantnim dionicima (ministarstvima, agencijama, institutima, poslovnim i civilnim sektorom itd.)
- konačno, izrađen je Nacrt Strategije prilagodbe klimatskim promjenama za razdoblje do 2040. godinu s pogledom na 2070. godinu (Bijela knjiga) te Nacrt Akcijskog plana.

Također, napravljena je analiza postojećeg sustava i njegove spremnosti za provedbu mjera prilagodbe i identificirani su nedostaci te su predložene mjere i aktivnosti za jačanje kapaciteta, izrađen je pregled dosadašnjih istraživanja u području utjecaja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama te su identificirane potrebe za buduća istraživanja, provedene su široke konzultacije kroz deset stručnih radionica i sedam radionica za lokalnu razinu i zainteresiranu javnost. Dokumenti su dostupni na internetskim stranicama projekta <http://prilagodba-klimi.hr/>. Sljedeći koraci su: provedba strateške procjene utjecaja na okoliš (SPUO) te priprema za usvajanje na Vladi Republike Hrvatske i u Hrvatskom saboru (očekivano u I. kvartalu 2019. godine.).

Istovremeno Ministarstvo zaštite okoliša i energetike radi na raznim projektima koji doprinose prilagodbi klimatskim promjenama:

- financiranje istraživačko - razvojnih projekata sredstvima dobivenim iz dražbi emisijskim jedinicama - prvi natječaj je bio u 2016. godini, a drugi za 2018. godinu je u pripremi
- projekti iz fondova Europske unije (Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.):
 - modernizacija meteorološke mreže (korisnik DHMZ) – unapređenje nacionalnog sustava kako bi se omogućilo kontinuirano praćenje vremena, klime i klimatskih promjena te upozorenja na opasne vremenske prilike, s ciljem podrške sustavima prilagodbe na klimatske promjene i djelovanja u slučaju prirodnih nepogoda. Navedenim se ostvaruje izravna podrška održivom razvoju te povećanju sigurnosti i očuvanju ljudskih života i dobara.
 - podizanje svijesti o otpornosti i prilagodbi klimatskim promjenama na nacionalnoj i lokalnoj razini (korisnik Ministarstvo zaštite okoliša i energetike),
 - jačanje primijenjenih istraživanja za mjere prilagodbe klimatskim promjenama (natječaj u pripremi)
 - financiranje izrade akcijskih planova za prilagodbu na klimatske promjene na lokalnoj razini i u ranjivim sektorima te razvoj metoda i standarda za provedbu mjera prilagodbe (očekivano po usvajanju Strategije).

Mediterranska regija prepoznata je kao područje koje će biti naročito ranjivo na klimatske promjene, a to uključuje i značajni dio Republike Hrvatske. Događaji poput velikih poplava u kontinentalnim dijelovima Republike Hrvatske 2014. godine ili poplavljivanja u primorskim gradovima imali su izuzetno velike posljedice po stanovništvo i gospodarstvo te uzrokovali velike materijalne štete. Također, izuzetno velike štete su izazvali katastrofalni požari 2017. godine. Iako se ne može sa sigurnošću tvrditi da su svi ovi događaji u potpunosti povezani s klimatskim promjenama, zamjećuje se povećanje njihove učestalosti te svakako upozoravaju na mogući razvoj događaja i nešto što u budućnosti možemo očekivati sve češće kao posljedicu povećanja učestalosti i jačine ekstremnih vremenskih događaja, oborina i suša. Stoga se već danas mora početi pripremati na utjecaje klimatskih promjena i izbjeći veće posljedice u budućnosti, po ljudske živote, imovinu, ali i po cjelokupni biljni i životinjski svijet, odnosno okoliš i prirodu.

PLAN UPRAVLJANJA VODNIM PODRUČJIMA 2016. – 2021.

Utjecaj klimatskih promjena na vodni režim uzet je u obzir prilikom pripreme Plana upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021. i Plana upravljanja rizicima od poplava,

koji je njegov sastavni dio. U ovom planskom razdoblju su kao mjere prilagodbe klimatskim promjenama predložene mjere i aktivnosti koje su karakteristične za integralno upravljanje vodama u cjelini, jer se njihovo uvođenje u redovitu upravljačku praksu može smatrati prvim korakom (*no regret* mjere) u dugoročnom očuvanju održivosti vodnih resursa. Plan upravljanja rizicima od poplava, kao sastavni dio Plana upravljanja vodnim područjima, sadrži mjeru koja propisuje provedbu analize utjecaja klimatskih promjena i reviziju mjera na način da one uključe i prilagodbu klimatskim promjenama. Konačno, Plan upravljanja vodnim područjima propisuje da svi planski dokumenti u vodnom sektoru moraju biti usklađeni s budućom Strategijom prilagodbe klimatskim promjenama.

Klimatske promjene utjecat će na hidrološke i hidrografske značajke vodnih resursa, o kojima u velikoj mjeri ovisi i stanje niza drugih sektora, kako vezanih uz okoliš, tako i na društvo i gospodarstvo, osobito u domeni vodne i prometne infrastrukture, energetike, urbanih, stambenih i gospodarskih sadržaja i slično te će uzrokovati negativne utjecaje na socioekonomske prilike. Stoga nas izazovi vezani uz utjecaj i prilagodbu klimatskim promjenama potiču na bolju suradnju i intenzivnije konzultacije među sektorima u cilju nalaženja zajedničkog rješenja te prekograničnu suradnju sa zemljama iz područja zajedničkih slivova kako bi se cjelovito upravljalo u kontekstu rizika od klimatskih promjena.

S obzirom na klimatske promjene i pojavu sve češćih i sve intenzivnijih poplava, uključujući katastrofalnu poplavu u svibnju 2014. godine, koji ugrožavaju sigurnost i zdravlje stanovništva, gospodarstvo, te kulturnu i ekološku baštinu Republike Hrvatske, potrebno je maksimalno intenzivirati provedbu ključnih građevinskih i ne građevinskih mjera upravljanja rizicima od poplava, uz osiguranje dodatnih financijskih sredstva iz međunarodnih izvora, uključujući fondove Europske unije i međunarodne zajmove. Temelj za planiranje i provedbu mjera upravljanja rizicima od poplava je Direktiva 2007/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o procjeni i upravljanju rizicima od poplava (u daljnjem tekstu: Direktiva o poplavama), koja je rezultirala donošenjem prvog Plana upravljanja rizicima od poplava.

Sukladno Direktivi o poplavama, Plan upravljanja rizicima od poplava će se nadalje novelirati u šestogodišnjim ciklusima. Većina mjera za upravljanje rizicima od poplava predviđenih Planom upravljanja rizicima od poplava predviđene su i postojećim zakonskim, strateškim, programskim i planskim dokumentima Republike Hrvatske i Hrvatskih voda i provode se u skladu s financijskim mogućnostima. Hrvatske vode, kao pravna osoba za upravljanje vodama u Republici Hrvatskoj, provode sve mjere za upravljanje rizicima od štetnog djelovanja voda predviđene Zakonom o vodama (Narodne novine, br. 153/09, 63/11, 130/11, 56/13 i 14/14), Državnim planom obrane od poplava (Narodne novine, broj 84/10) i provedbenim i logističkim planovima vezanim za taj plan, a sve u skladu sa svojim obvezama, odgovornostima i financijskim mogućnostima.

Operativnim programom „Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020.“ (u daljnjem tekstu: OPKK), predviđena je financijska podrška iz strukturnih fondova Europske unije za provedbu mjera prilagodbe klimatskim promjenama i mjera za unapređenje upravljanja rizicima, uključujući upravljanje rizicima od poplava. U kombinaciji s drugim izvorima financiranja, korištenje sredstava iz strukturnih fondova Europske unije omogućuje intenzivniju provedbu ključnih mjera upravljanja rizicima od poplava, čime će se postići brže i učinkovitije ispunjenje ciljeva upravljanja rizicima od poplava. S tim u vezi, Republici Hrvatskoj kroz OPKK na raspolaganju je 150 milijuna eura za financiranje projekata zaštite od štetnog djelovanja voda. Projekt koji će biti sufinanciran sredstvima Europske unije,

vrijedan oko 371 milijun kuna sa PDV-om, a koji se već dijelom provodi je „Modernizacija lijevoobalnih nasipa od Račinovaca do Nove Gradiške“.

U pripremi je projekt „Zaštite od poplava karlovačko-sisačkog područja“, koji je podijeljen u dva dijela, a dio tog projekta „Zaštita od poplava Grada Karlovca“, uskoro će biti proglašen strateškim investicijskim projektom Republike Hrvatske, što će ubrzati realizaciju ovog, oko 670 milijuna kuna sa PDV-om, vrijednog projekta, a 85% te investicije planirano je financirati sredstvima Europske unije.

Početkom ožujka 2018. godine došlo je do zatopljenja i naglog topljenja velikih količina snijega, te je bilo realno za očekivati nagli porast vodotoka i formiranje velikih vodnih valova rijeka Korane i Kupe. Iz tog razloga, nakon analize stanja vodostaja i hidroloških prognoza, dana 1. ožujka 2018. godine, od strane stručnih službi Hrvatskih voda donesena je odluka o uspostavi privremenog sustava obrane od poplava na području grada Karlovca. Ista je i prihvaćena 2. ožujka 2018. godine na sjednici Stožera Zaštite i spašavanja (u daljnjem tekstu: ZiS) grada Karlovca i Karlovačke županije. Dana 3. ožujka 2018. godine započelo se s izgradnjom privremenog sustava obrane od poplava box barijerama u gradu Karlovcu. Također, dogovorene su aktivnosti na pripremi mjera, u cilju omogućavanja otjecanja rijeke Gornje Dobre za potrebe obrane od poplava grada Ogulina. Za potrebe što efikasnije provedbe dogovorenih aktivnosti dana 2. ožujka 2018. godine osnovana je i posebna Operativna skupina Hrvatskih voda za pripremu obrane od poplava i uspostavu privremenog sustava obrane od poplava gradova Karlovca i Ogulina, koju su činili brojni stručnjaci s više branjenih područja Drave, Dunava i Save.

Radovi su se paralelno izvodili na lokacijama Turanj, Mostanje, Mala Švarča, Logorište, Gornje Mekušje, Selce i Donji Šišljavić, a neposredna provedba se odvijala putem 10 grupa ljudi i strojeva koji su istovremeno izvodili radove na različitim lokacijama uz stalnu koordinaciju sa Stožerom ZiS-a grada Karlovca. Putem Stožera ZiS-a omogućeno je i korištenje ostalih resursa, odnosno komunalnih službi, vatrogasnih i policijskih postrojbi, Hrvatske gorske službe spašavanja te pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Potrebno je napomenuti kako su radovi na postavljanju ovog privremenog sustava obrane od poplava grada Karlovca započeli u iznimno teškim i nepovoljnim uvjetima. Naime, kako bi uopće bilo moguće postaviti sustav box barijera, najprije je trebalo izvršiti kvalitetnu pripremu terena, odnosno prvo je trebalo ukloniti snijeg s buduće trase box barijera, a snijega je na području Karlovca 3. ožujka 2018. godine bilo i više od 40 centimetara. Paralelno s postavljanjem linije box barijera gradili su se i pristupni putevi na lokacijama Logorišta radi otežanog pristupa trasi privremene linije obrane i omogućavanja izvođenja radova.

Također, u dogovoru i koordinaciji s gradom Karlovcem započeli su i radovi sanacije makadamskog puta po kruni nasipa kanala Kupa-Kupa u dužini 5,5 kilometara od naselja Šišljavić do Rečice. Ujedno su započeti i radovi na uređenju i nadvišenju cesta, koje bi služile kao pristupne ceste i nasipi u zaštiti od visokih voda rijeke Kupe na području Husja i Donjeg Šišljavića, kao i radovi na uređenju 3 kilometra duge dionice puta Čurjaci. Ukupno je postavljeno gotovo 6 kilometara privremenih linija obrane od poplava s box barijerama, za što je utrošeno više od 8.000 metara box barijera, 100.000 vreća, 11.000 m³ pijeska, 7.000 m³ kamena, 5.000 m³ kamenog nasipnog materijala, 85.000 m² geotekstila. Osim toga, za evakuaciju procjernih i zaobalnih voda korišteno je 14 velikih traktorskih i 2 dizel-agregatne pumpe kapaciteta 400 l/s. U aktivnoj provedbi mjera obrane od poplava na području grada

Karlovca sudjelovalo je: više od 100 ljudi iz Hrvatskih voda i licenciranih tvrtki za radove obrane od poplava, 55 kamiona, 28 bagera, 6 kombinirki, 20 traktora i 2 valjka.

Pri udarnom opterećenju, zajedno s više od 200 djelatnika iz komunalnih službi, vatrogasnih i policijskih postrojbi, Hrvatske gorske službe spašavanja i civilne zaštite, u aktivnoj obrani od poplava sudjelovalo je i više od 100 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske. Postavljeni sustav obrane od poplava u Karlovcu uspješno je izdržao najvišu visinu vodostaja rijeke Korane od +785 cm te su spriječene sigurne štete na području Logorišta, Male Švarče, Mostanja i Turnja. Tijekom prolaska ova dva velika vodna vala poplavljeno je samo 30-ak hektara poljoprivrednog i 30-ak hektara šumskog zemljišta, uz korita rijeka Mrežnice, Dobre, Kupe i Korane te lokalne ceste u nižim inundacijskim područjima.

Sve mjere redovne i izvanredne obrane od poplava, uključujući i mjere izvanrednog stanja iznimno su uspješno provedene. Nije bilo probijanja linija sustava obrane od poplava.

Postavljanje privremenih građevina za zaštitu od poplava, tzv. box barijera, na karlovačkom području, pokazalo se kao vrlo učinkovita mjera obrane od poplava do uspostave trajnog sustava obrane od poplava na tom području. S tim u vezi, do izgradnje sustava obrane od poplava odnosno do završetka 670 milijuna kuna vrijednog projekta „Zaštita od poplava Grada Karlovca“, box barijere ostaju na postavljenoj poziciji te je trenutno u tijeku provedba konzerviranja istih. Konzerviranje box barijera potrebno je obaviti, kako ne bi, zbog atmosferskih utjecaja, došlo do oštećenja istih odnosno kako bi iste u neoštećenom stanju dočekale neki budući veliki vodni val.

Hrvatske vode, sukladno godišnjim Planovima upravljanja vodama, koristeći namjenska sredstva, osiguravaju značajne iznose za redovno održavanje i obnavljanje vodotoka, vodnih građevina i vodnog dobra, kao i za održavanje i osposobljavanje detaljnih melioracijskih građevina za odvodnju i navodnjavanje, a sve u cilju provedbe preventivne obrane od poplava.

Obzirom na navedeno, razvidno je da u Republici Hrvatskoj postoji sustavno strategijsko djelovanje u pogledu zaštite od štetnog djelovanja voda te da se ulažu maksimalni naponi za unapređenje sustava obrane od poplava, kao i da se kvalitetnom i učinkovitom pripremom projekata zaštite od štetnog djelovanja voda osigura ishodenje, maksimalno mogućeg, sufinanciranja putem fondova Europske unije. Provedbom programa mjera iz Plana upravljanja rizicima od poplava i realizacijom projekata zaštite od štetnog djelovanja, realno je očekivati postizanje značajnog smanjenja rizika od poplava, kako za sigurnost i zdravlje stanovništva, tako i za gospodarstvo te kulturnu i ekološku baštinu Republike Hrvatske.

U razdoblju od 31. siječnja do 5. veljače 2014. godine na području Nacionalnog parka „Risnjak“ (u daljnjem tekstu: NP „Risnjak“) zabilježene su značajne štete koje su nastale kao posljedica kiše koja se u doticaju s donjim slojevima atmosfere ledila na stablima i ostaloj vanjskoj infrastrukturi. Dana 19. veljače 2014. godine izvršen je očevid inspekcije zaštite prirode Ministarstva zaštite okoliša i energetike u NP „Risnjak“ na dijelu poučne staze Leska i upoznavanje sa stanjem na terenu. Sredinom ožujka 2014. godine inspekcija zaštite prirode sudjelovala je u nadzoru u NP „Risnjak“ sa šumarskom inspekcijom Ministarstva poljoprivrede. Sačinjen je zapisnik sa mjerama za osnovnu sanaciju terena i provođenje procjene štete. Inspekcija zaštite prirode je u proljeće 2014. godine obavljala terenske obilaske pojedinih područja i na licu mjesta su određivane nužne radnje i

zahvati kako bi se provela prohodnost staza i osnovna sigurnost za djelatnike i posjetitelje NP „Risnjak“. S obzirom da su bogatstvo i raznolikost šumskih zajednica NP „Risnjak“ glavni razlozi njegove zaštite, navedena ledena kiša prouzročila je iznimnu štetu na šumskim kompleksima, te je posljedično stradala i šumska prometna infrastruktura te infrastruktura namijenjena posjetiteljima. Javna ustanova NP „Risnjak“ poduzela je sve korake oko procjene i prijave štete te je podnijela zahtjev Europskom fondu solidarnosti koji je odobrio sredstva za sanaciju nastalih šteta. U razdoblju od sredine veljače 2014. godine do kraja lipnja 2014. godine utrošeno je 50-ak radnih dana za sanaciju cesta i staza. Sredstvima dobivenim iz Europskog fonda solidarnosti obavljena je sanacija na: agregatnoj stanici, cestovnim branicama, gazištima i rukohvatima na mostu, cestama asfaltnim krpanjem rupa itd. Također, uz ciljane nadzore vezane za otklanjanje posljedica ledoloma, tijekom ostalih nadzora u 2014. godini praćeno je stanje na područjima zahvaćenih nepogodom, kao i provođenje mjera navedenih u izdanim dopuštenjima za zahvate u NP „Risnjak“.

PROGRAM AKTIVNOSTI U PROVEDBI POSEBNIH MJERA ZAŠTITE OD POŽARA OD INTERESA ZA REPUBLIKU HRVATSKU U 2018. GODINI

U cilju poduzimanja dodatnih mjera zaštite života, zdravlja i sigurnosti ljudi, imovine te okoliša i prirode od požara, u odnosu na one propisane važećim propisima kao i radi unaprjeđenja sustava sigurnosti od požara, Vlada Republike Hrvatske je u 2018. godini donijela Program aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2018. godini. (Narodne novine, broj 28/18).

Navedeni Program je temeljni izvršni dokument koordinacije i provedbe godišnjih aktivnosti središnjih državnih tijela, javnih ustanova, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, udruga građana te drugih organizacija i tijela uključenih u provedbu mjera zaštite od požara, a u skladu s Nacionalnom strategijom zaštite od požara za razdoblje od 2013. do 2022. godine. (Narodne novine, broj 68/13). Zajedničkim djelovanjem i provedbom preventivnih i operativnih mjera iz navedenog Programa, u konačnici, će se utjecati na smanjenje broja požara te spriječiti i umanjiti narušavanje biološke i krajobrazne raznolikosti i podržati trajno održivi razvoj ekosustava.

Jednako tako, temeljem Sporazuma o suradnji inspeksijskih službi u području zaštite okoliša iz 2008. godine, inspeksijske službe Ministarstva unutarnjih poslova sudjeluju u provedbi godišnjeg plana koordiniranog inspeksijskog nadzora u 2018. godini, razmjenjujući podatke od utjecaja na pojedine sastavnice i opterećenja okoliša i poduzimajući koordinirane aktivnosti da ne dođe do nesreće koje bi mogle uzrokovati onečišćenja i štetu u okolišu.

Sukladno planiranom Programu aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2018. godini, Ravnateljstvo policije Ministarstva unutarnjih poslova je naložilo policijskim upravama poduzimanje sljedećih mjera i radnji tijekom provedbe turističke sezone:

Izraditi plan inspeksijskih nadzora iz područja zaštite od požara u skladu s izrađenim Planovima nadzora nadležnih Inspekcija zaštite od požara pojedinih policijskih uprava na temelju Programske orijentacije iz područja nadležnosti Inspektorata unutarnjih poslova za 2018. godinu te u sredstvima javnog priopćavanja na lokalnim razinama upozoravati na opasnosti od požara.

Kroz redovnu djelatnost policije, u suradnji s inspektorima zaštite od požara, poduzimati će se pojačane mjere požarno preventivnog nadzora, uz dosljednu primjenu

kaznenih odredbi za počinjene prekršaje, posebno u vezi nepoštivanja mjera zabrane spaljivanja biljnog otpada i paljenja vatre na otvorenim prostorima, naročito na područjima priobalja i otočja.

Organizirat će se obavljanje službe tako da potencijalno ugrožena područja budu što bolje nadzirana, odnosno kako bi se u slučaju izbijanja požara i paljevina moglo što brže reagirati kako u cilju hvatanja eventualnih počinitelja te otkrivanja korištenja tragova, tako i u cilju zaštite građana i imovine te poduzimanja ostalih mjera (privremena regulacija i preusmjeravanje cestovnog prometa, evakuacija i spašavanje stanovništva, zaštita poharanog područja od činjenja drugih kaznenih djela itd.) radi omogućavanja odgovarajućih zahvata kod gašenja požara i saniranja njihovih posljedica od strane ostalih nadležnih službi.

U slučaju potrebe, postaje pomorske policije u koordinaciji sa nadležnim Lučkim kapetanijama trebaju osigurati određeno područje radi nesmetanog zahvata vode za protupožarne zrakoplove i helikoptere. U zoni zahvata, uvest će se potpuna zabrana prometa plovilima tijekom trajanja akcije gašenja.

Za potrebe zadaća u okviru akcija gašenja požara, operativno-komunikacijski centri policijskih uprava dužni su ostvariti punu suradnju s Državnim vatrogasnim operativnim središtem u Divuljama, područnim uredima Državne uprave za zaštitu i spašavanje te nadležnim vatrogasnim zapovjednicima.

Nadalje, policijskim upravama na moru naloženo je da naprave sveobuhvatnu analizu posebno ugroženih područja na razini svojih uprava. Jednako tako, policijske uprave će za vrijeme trajanja turističke sezone provoditi pojačani nadzor i evidentirati sve zatečene osobe na kritičnim mjestima koja su potencijalna opasnost za nastanak i širenje požara, pojačani nadzor odmorišta uz sve vrste prometnica (autoceste, državne i lokalne ceste), pojačani nadzor nad poznatim i evidentiranim počiniteljima.

Za vrijeme održavanja raznih manifestacija posebno će se voditi briga o korištenju zapaljivih i eksplozivnih tvari (rakete, vatrometi, leteći lampioni, baklje s otvorenim plamenom).

Također, policijske uprave će, u svrhu preventivnog djelovanja i sprečavanja nastanka požara u županijama priobalnog dijela Republike Hrvatske s najvećim brojem nastalih požara, povremeno i periodički uspostaviti pojačane policijske aktivnosti nadzora područja i kontrole zabrane spaljivanja korova sukladno odgovarajućim odlukama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Eventualno potrebna dodatna obrazloženja u vezi s pitanjem zastupnika, dat će dr. sc. Tomislav Ćorić, ministar zaštite okoliša i energetike.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/18-18/215

URBROJ: 65-18-02

Zagreb, 11. travnja 2018.

50 — VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Primljeno: 13-04-2018		
Klasifikacijska oznaka	Org jed	
021-12/18-01/196	Jedinstvo	
Urudžbeni broj	Pril	Vrij
65-18-01	1	

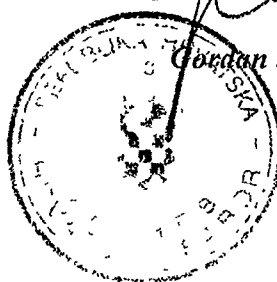
26,10

VLADI REPUBLIKE HRVATSKE

U prilogu dostavljam zastupničko pitanje (izvadak iz fonograma 8. sjednice Hrvatskoga sabora, održane 11. travnja 2018. godine) Nikole Grmoje, zastupnika u Hrvatskom saboru, postavljeno sukladno člancima 132., 133., 134. i 135. Poslovnika Hrvatskoga sabora.

Molim odgovorite na postavljeno pitanje, sukladno odredbi članka 137. stavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora, u roku od 30 dana od dana kada je pitanje dostavljeno.

PREDSJEDNIK

Gordon Jandroković

PREDSJEDNIK:

Idemo na 20 pitanje. Poštovani zastupnik Nikola Grmoja pitanje postavlja predsjedniku Vlade Andreju Plenkoviću.

Izvolite.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 11-04-2018	
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.
021-12/18-18/215	65
Urudžbeni broj	Pril. Vrij.
6531-18-01	/

NIKOLA GRMOJA:

Poštovani gospodine predsjedniče Vlade, poštovani članovi Vlade.

Posljednjih godina suočavamo se sa posljedicama klimatskih promjena, velikih razmjera i ogromnim štetama našim građanima, ali i državi u cjelini.

Sjećamo se šteta od poplava u Istočnoj Hrvatskoj i leda u šumama Gorskog Kotara u 2014. kao i dramatičnih požara na pragu Dalmatinskih gradova 2017. godine.

Posljedice tih šteta još nisu u cijelosti sanirane, a već smo se u ovoj godini suočili sa snježnim olujama, orkanskim vjetrom, poplavama, klizištima u više županija.

Nažalost iako je uzrok drugačiji, tome valja nadodati zagađenje zraka i vode u Slavonskom Brodu s kojim se bore građani Slavanskog Broda i okolice.

Sada nam dolazi i ljeto, glavna turistička sezona, znači i samim time sezona požara. Štete su ogromne, svi napori na otklanjanju neposredne opasnosti i posljedica naravno graničenog su dosega. Odštete iz proračuna niže su i od trškova popisa šteta, a osiguravatelji već na pojedinim područjima odbijaju ugovaranje osiguranja jer se više ne radi o rizicima, već o redovnim događanjima.

Očito je potrebno preventivno djelovanje i izgradnja sustava otpornosti na klimatske promjene i druge ugroze okoliša gdje god je to moguće.

Moje pitanje ide vama predsjedniče Vlade i ono glasi: što Vlada RH poduzima da izgradi sustav radi jačanja otpornosti na klimatske promjene i druge ugroze okoliša u skladu sa strategijom nacionalne sigurnosti koju smo izglasali ovdje u Hrvatskom saboru? Koliko iznose planirana proračunska i izvan proračunska sredstva za tu svrhu u ovoj i iduće 3 godine i koliko je trenutno iskorištenje financijskih fondova EU?

Hvala.

PREDSJEDNIK:

Odgovor predsjednika Vlade, izvolite.

mr.sc. ANDREJ PLENKOVIĆ:

Hvala lijepa predsjedniče Hrvatskog sabora, poštovani zastupniče Grmoja.

Dobro ste naveli klimatske promjene, ali i drugi razlozi su uzrokovali brojne elementarne nepogode i prirodne katastrofe s kojima smo suočeni proteklih godina. Prije svega i požari i led i poplave pa i ova onečišćenja, ono što je dobro da u Slavonskom Brodu, vidjeli ste i sami nakon, ja bih rekao mudroga poteza i Zavoda za javno zdravstvo i svih nadležnih službi da provedu ispitivanja nekoliko dana u kontinuitetu da ne dovodimo naše

sugrađane u bilo kakvu zonu rizika sada i za piće i za kuhanje i to je dobro.

Vidjeli ste da je država u pogledu kriznoga reagiranja, reagirala maksimalno, prontno i učinkovito i zahvaljujući Hrvatskoj vojsci i zahvaljujući Ministarstvu gospodarstva, robnim zalihama, cisterne, spremnici, ljudi, dostava flaširane vode bila je takva da su i građani Slavenskog Broda i svih drugih općina imali vodu na vrijeme.

Dakle to vam govorim zato što smo se evo suočeni sa tim okolnostima na neki način i izvještali, ne samo u reagiranju kada se neka od takvih nepogoda dogodi, nego i prije.

Cijeli sustav domovinske sigurnosti. Imamo novu koordinaciju gdje imamo jedan proces naučenih lekcija, primjerice od velike požarne sezone prošle godine, od korištenja zrakoplova, bolje koordinacije županijskih vatrogasnih društava, državne uprave za zaštitu i spašavanje, uloge Hrvatske policije, Crvenog križa, HGSS-a, svih nadležnih pa naravno i lokalne samouprave, dignuta je na višu razinu. Ja bih rekao da je i kontakt koji imamo sa svim tim predstavnicima i njihove reakcije su takve da vide da se tu dalo i više sredstava i da se dalo više sinergije i koordinacije.

S te strane postoje i sredstva koja smo, ako se sjećate u 2017. čini mi se da je ministre Marić bilo 20 milijuna kuna predviđeno, mi smo u rebalansu proračuna osigurali 100 milijuna kuna, dakle napravili smo maksimalni napor.

Kad je riječ primjerice o ovim klizištima i zimskoj službi, tu postoje sredstva Hrvatskih cesta, postoje načini kako da Ministarstvo prometa dodatno podrži ono

što može učiniti da nadoknadi sredstva koja su već utrošena u ovih prvih 3 mjeseca, bilo je jako puno krajeva, ne samo Gorski Kotar nego i druge neke županije gdje je došlo do praktički probijanja planiranih proračunskih sredstava.

Mislim da reagiramo učinkovito, da reagiramo brzo, kada gledate šta nas je sve pogodilo možemo biti zadovoljni da nije bilo ljudskih žrtava. Komparativno gledano i na Mediteranu, Europi, Americi da ne govorim. Imali ste prigodu u zadnje dvije godine vidjeti slične situacije sa ogromnim ljudskim žrtvama, nama se to nije dogodilo.

Ja očekujem da cijeli taj sustav domovinske sigurnosti i osobito ove zaštite od elementarnih nepogoda dignemo na još višu razinu. Susreti koje organiziraju i MUP i Ministarstvo obrane i evo Ministarstvo energetike koje pod sobom ima i Hrvatske vode koje moraju na pravi način reagirati, zaštite okoliša naravno, postigli su kvalitetne rezultate.

Proračunski smo učinili sve što možemo u okviru onoga što je realno, ako bude nekih većih šteta, mi smo kao što ste primijetili, podpredsjednik Štromar je reagirao na ovu situaciju koja se dogodila u Hrvatskoj Kostajnici praktički odmah, sa svim svojim službama, sa Središnjim državnim uredom za stambeno zbrinjavanje i pronašli smo alternativni smještaj za ljude koji su u 60 sekundi ostali bez kuća.

Tako da sa razine Vlade, komunikacije sa jedinicama lokalne i područne

.../Upadica predsjednik: Hvala./...

Samouprave i u proračunskim sredstvima u ovom trenutku činimo apsolutno sve što možemo, a u slučaju većeg rizika uvijek je rebalans jedna opcija koja rješava problem.

PREDSJEDNIK:

Kolega Grmoja, izvolite.

NIKOLA GRMOJA:

Poštovani gospodine predsjedniče, zahvaljujem na odgovoru. Slažem se tijekom ovih nedavnih prirodnih nepogoda. Bila je vidljiva bolja organiziranost nadležnih službi i volontera u toj organizaciji neposredne obrane ili uklanjanju posljedica elementarnih nepogoda u odnosu na prošlu godinu.

Naravno i ja ovim putem želim uputiti priznanje, znači svim djelatnicima nadležnih službi, vatrogascima, policajcima, vojsci i drugima volonterima koji su se uključili da te štete budu što manje. Znači vidjeli smo mi jako dobro na terenu Damira Krstićevića potpredsjednika Vlade i Dragana Lozančića ravnatelja Državne uprave za spašavanje.

Zamijetili smo i trud koji su vladini medijski savjetnici uložili u prezentaciju tijekom posjeta vladinih dužnosnika tim pogođenim područjima. To nama sve nije ostalo nezamijećeno, ali ipak Hrvatska i hrvatski građani ne mogu dalje ovako. Uklanjanje posljedica prirodnih katastrofa kada one nastupe i to već legendarno punjenje vreća s pijeskom uz nabujalu rijeku, pa čak i da cijela Vlada koordinira te aktivnosti na terenu bez ulaganja u prevenciju i bez organiziranog sprječavanja tih prirodnih

katastrofa sigurno da nisu put. To nije sustav. Naravno da put nije ni rebalans proračuna nego sustavno strategijsko djelovanje.

Zbog toga moram izraziti nezadovoljstvo usmenim odgovorom, te zatražiti od Vlade RH pisani odgovor sukladno članku 132. stavak 7. Poslovnika Hrvatskog sabora.

Hvala.